

Anke Zijlstra: 'Als je een koe zou boetseren, zou je haar maken als Lucky'

Genieten van Lucky Jonkvrouw

Driemaal wist ze een grote keuring te winnen. Tweemaal schopte een zoon het tot fokstier en nu is het wachten tot ze de honderd ton melk volmaakt met een gemiddeld eiwitgehalte van 3,70 procent. 'Lucky blinkt gewoon uit in compleetheid.'

tekst Tijmen van Zessen

Als je een koe zou boetseren, zou je haar maken als Lucky.' Beter kunnen Alice Booi (44) en Anke Zijlstra (41) het niet vertellen. Ze hebben in Lucky Jonkvrouw hun true-type-koe op stal. De nu elfjarige Lucky Leodochter staat met 92 punten in de boeken en haar productieteller staat op 89.075 kg melk met 5,34% vet en 3,70% eiwit. 'Het is een genot om met deze koe te werken. We hebben zelfs ons bedrijf naar haar vernoemd. Ze is een beetje de stammoeder van ons bedrijf', vertelt Anke. Samen met Alice runt ze in Noordwolde

het bedrijf Lucky Holsteins. Ze melken er veertig koeien en bewerken in totaal 34 hectare grasland.

Alle dochters gemiddeld AB

Het levensverhaal van Lucky Jonkvrouw kent een spectaculaire start. In 2002 bemachtigde ze de juniorentitel op zowel de NRM als de HHH-show. Op dat moment was ze nog eigendom van Rinze Bruinsma, die haar als kalf had gekocht. 'Bruinsma stopte met boeren en was op zoek naar een exclusief kalf, puur voor de hobby', vertelt Anke. Het kalf Lucky

Jonkvrouw voldeed aan die voorwaarde: ze stamde uit de Graefins van de familie Oosterink uit Velp; een koefamilie die dankzij de combinatie van hoge producties met goede gehalten en fraai exterieur te boek stond als bijzonder compleet. De stieren Frankenhof Accoord en Frankenhof Amor onderstreepten de fokkracht van deze Nederlandse familie.

Na haar nationale successen zocht Bruinsma een nieuw onderkomen voor Lucky Jonkvrouw en kwam uit bij Anke Zijlstra. 'Ze was toen drachtig van haar tweede kalf en was voor mij te kostbaar om zo in het koppel te laten lopen', vertelt Anke. 'Daarom kreeg ze een eigen ruimte. Stel je voor dat een tochtige koe haar zou blesseren, ik kon er niet van slapen.'

Lucky Jonkvrouw was intussen internationaal stiermoeder en heeft in Jonkheer (v. Jocko) haar bekendste zoon met een fokstierpredicaat. Voor zover bekend zijn er van Lucky in totaal vijf zonen getest. In Engeland schopte haar Forbiddenzoon Double Trouble het tot fokstier.

In de vrouwelijke lijn is het nog wachten op een gelijkwaardige opvolger van Lucky Jonkvrouw. De veehouders hebben vijftien dochters en kleindochters van Lucky aan de melk. 'Er zit geen misser tussen; al Lucky's melkgevende dochters scoren gemiddeld AB en produceren tussen de acht- en tienduizend kilo melk als vaars, waarbij de hoge gehalten er meteen bij zitten of aan het einde van de lactatie nog komen. Maar ze evenaren hun moeder nog niet. Lucky blinkt gewoon

Frankenhof Graefin 5
(v. Ned Boy)
↓
Frankenhof Graefin 19
(v. Blackstar)
↓
Lucky Jonkvrouw
(v. Lucky Leo)

uit in compleetheid', analyseert Alice. 'Het is een haast onmogelijke uitdaging een tweede Lucky te fokken.'

Spoelen met Classic

In 2007 won Lucky Jonkvrouw het algemeen kampioenschap op de Koe-Expo, na twee bronzen plakken in 2003 (HHH) en 2004 (NRM). 'Hoeveel vaarzenkampioenen zie je later nog terugkomen met een hoofdprijs?', zegt Alice over de prestatie van 2007. 'Die overwinning heeft voor mij het meest betekend', vult Anke aan. 'Ze wordt elk jaar mooier, over een jaar is ze weer mooier dan nu, dat weet ik zeker.' Desondanks is Anke voorzichtig met het besluit om haar opnieuw op een grote show te laten zien. 'Het is ons wel gevraagd, maar als elfjarige moet ze wel strijden tegen koeien van vijf of zes jaar met een levensproductie van 35.000 kilo melk. Ze verdient het niet om in de middenmoot te eindigen. Voor ons is het nu van belang dat ze de honderdduizend kilo vol melkt en, vanwege haar hoge gehalten, misschien in dezelfde lactatie ook de tien ton vet en eiwit.'

Een nieuwe kalving is daarvoor nog wel noodzakelijk. Na een spoeling met Million voor een stel Finse veehouders, is Lucky Jonkvrouw nu waarschijnlijk drachtig, ook van Million. Hoe het laatste hoofdstuk van een oude Jonkvrouw eruitziet? Anke: 'Er is nog steeds vraag naar embryo's uit haar en wij willen haar nog graag met Classic spoelen om ook een rode lijn uit Lucky te fokken. Maar voor ons is het allerbelangrijkste dat ze gezond blijft, zodat we nog lang van haar kunnen genieten.'

Joyce Roodnat, wandeljournaliste:

'Over een van de Zeeuwse dijken loopt overlangs een draadhek. Erachter wonen vier gespierde kalveren, een zwarte, een witte, een blonde en een Zwitsers-koebruine. Ze wiegelen als mannequins. Kijken als kokette Katinka's. Galopperen weg. En wachten ons weer op, in het knallende flitslicht van de nazomerse namiddag.' (NRC)

Gradus de Jong, melkveehouder te Asperen:

'Mrij's zijn gezonder dan holsteins, hebben nauwelijks melkziekte en zijn veel beter bestand tegen het Hollandse weer. Ze gaan lang mee en de dierenarts heb ik bijna nooit nodig.' (Ve)

Bas Engelen, directeur KI Samen:

'Een fokkerijdoel bepaal je zelf als boer. Wat is de meest passende koe in een stal? Daar moet je niet op fokken. Over vijf jaar is het immers weer anders. Er zijn altijd afwijkende maten, daar moet je juist gebruik van maken. Zoek altijd een afwijkend model stier, anders loopt de combinatie niet.' (Bo)

Jan Kok, melkveehouder (65) te Wilsum:

'Ik voel me nog geen 65 jaar en wil nog jaren blijven melken. Het hele jaar door twee keer per dag in de melkput is echter te veel van het goede. Er zijn nog zoveel andere dingen te ondernemen. Ik kan, nu ik een melkrobot heb, gewoon een dagje weg. De buurman houdt een oogje in

het zeil en ik vertrouw erop dat het melken doorgaat. Dit hadden we veel eerder moeten doen.' (Ve)

Sieta van Keimpema, voorzitter Dutch Dairy Board, DDB:

'Wij hebben allemaal een melkfabriek in het klein.' (AgD)

Wytze Nauta, onderzoeker Louis Bolk Instituut:

'Wat opvalt is dat vier van de tien bedrijven die aan fundamentfokkerij doen de koeien nog op een grupstal huisvesten. De meeste ligboxstallen zijn van het oudere type. Waarom? Omdat de fh-koeien in 30 jaar immers niet veel groter zijn geworden. Zo hebben deze veehouders weinig kosten hoeven maken aan nieuwe stallen of stalrichting.' (Kk)

Wim van den Berg, voorzitter SVR-campinghouders:

'Wij zeggen: we moeten koeien melken, geen mensen.' (dV)

Geert Boink, voorzitter Stichting Zeldzame Huisdierrassen:

'Ik zeg wel eens gekscherend: zorg dat die oude soorten gegeven worden. Dan blijven ze wel bestaan.' (BD)

Kees Wantenaar, voorzitter FrieslandCampina:

'Met onze melkkoe hebben we een perfecte ambassadeur in handen. Grazend of herkauwend in de wei, maar ook op stal, met hun charme raken onze koeien bij veel mensen een gevoelige snaar. Dit rijke en toonbare bezit moeten we koesteren. Heel belangrijk, maar

met alleen een hoge aaibaarheidsfactor gaan we het niet redden. We moeten ook aantonen dat het goed zit met dierengezondheid en dierenwelzijn.' (Mk)

Frans Vera, bioloog:

'Het typisch Nederlandse cultuurlandschap komt sowieso in de knel. Bij mij in Wijk bij Duurstede zie je nauwelijks meer koeien in de wei, omdat boeren dan niet aan de mesteisen kunnen voldoen.' (Ev)

Marcus Huibers, hoogleraar Psychologie en culinair journalist:

'Het is naïef om te denken dat de mens ooit geen vlees meer zal eten. Elke duurzame oplossing, of het nu om het milieu of dierenwelzijn gaat, zal die "ongemakkelijke waarheid" als uitgangspunt moeten nemen.' (dV)

Gradus de Jong:

'Werken in weer en wind veelt nooit, maar als het hard regent wacht ik toch liever even met melken. Mijn vee kan natigheid in combinatie met kou ook niet waarderen, waardoor de melkgift wat terugloopt. Kou en droogte deert ze niet.' (Ve)

Joyce Roodnat:

'Als een natte prop ligt het kalfje aan de hoeven van zijn moeder. Die likt het schoon en dan begint het eerste avontuur van zijn leven: staan! Na een minuut of twintig heeft het door hoe evenwicht op vier pootjes in zijn werk gaat. Na een half uur is het hartverscheurende pasgeboren alien van zopas verdwenen en is het gewoon een kalf.' (NRC)

Lucky Jonkvrouw, op weg naar honderdduizend kilo melk

Bronnen: NRC Handelsblad (NRC), Veehouderij (Ve), Boerderij (Bo), Agrarisch Dagblad (AgD), Nederlandse Koekrant (Kk), de Volkskrant (dV), Brabants Dagblad (BD), Melk (Mk), Elsevier (Ev)